

پاشماوهی ئاخۆ کوشتنی بن لادن و تواندنهوهی ئەلقاعیده کاری تیرۆریرزم ریشهکێشی دهکات؟

ناعه‌دالەت گەشتوووتە کەهەکەشانی فەلەک بۆیە کە رێکخراویکی، دۆینێ نەناسراوی، وەکو "القاعیده" دەتوانێت خەڵکی نەک تەنەها نەزان بەلکو کەسانی شارەزا و زیرەک لە دەوری خۆی کۆ بکاتەوه.

بێگومان بۆیە بەبێ دۆزینەوهی رێکخراوهیهکی عادیلانە ئەگەر وڵاتانی رۆژئاوا بشتوانن بن لادن و رێکخراوهکەشی لەناو بەرن، شتی تری رەنگە توندڕه‌وانه‌تر دروست بن. تیرۆریسته‌کانی سالانی هفتا هه‌ورت بوون. جا ئەگەر ئەم سیاسه‌ته‌ وه‌کوو خۆی بەرده‌وام بێت رەنگە بن لادنیش بیست سالیکی تر به‌ هه‌ورت بزانی. بۆیە دەبێت رۆژئاوا، تەنانەت له‌ تۆله‌سەندنه‌وه‌شیدا له‌ بن لادن و کۆمه‌ڵه‌که‌ی، هۆشیارانە بیر بکاتەوه و سەرکێشانه‌ رەش و سپی تیکەل نەکات. چونکه‌ ئەمریقه‌ که‌ ئەمریکا سەرمايه‌ی سۆز و پشنگی رێکخراوه‌ی، له‌م نەه‌امه‌تییه‌دا، له‌گه‌ڵدايه، ده‌پوکیته‌وه‌ ئەگەر، ئەویش له‌ تۆله‌سەندنه‌وه‌یه‌یدا له‌ بن لادن، هه‌زاران بیتاوان بکۆژێت.

زیاتر له‌ سێ هه‌زار و پینچ سهد کوردستانی باشوور به‌ ده‌ستی سوپای زۆردار و داگیرکهری تورک وێران کران و زیاتر له‌ سێ ملیۆن کورد ئاواره‌ی ناو تورکیا و ئەوروپا کران! هه‌لوێستی رۆژئاوا چی بوو جگه‌ له‌ فرۆشتنی چه‌ک و سووکه‌ره‌خنه‌یه‌کی شه‌رمانه‌؟ گه‌رچی خۆشبه‌ختانه‌ هه‌تا ئیستا کورد به‌شداریه‌ی کاری تیرۆریسته‌ی نی‌ونه‌ته‌وه‌یه‌ی نه‌کردوه، به‌لام له‌بەر نه‌بوونی دیموکراسیه‌یه‌کی راسته‌قینه‌، له‌ وڵاته‌دا، به‌شیکێ زۆر له‌ کورده ئاواره‌کانی ناو تورکیا ده‌نگ بۆ پارته‌یه ئیسلامیه‌یه‌کانی تورکیا ده‌ده‌ن. (۲)

دیاردە‌ی رەگه‌زپه‌رستی لایه‌نیکی تری ئەو سیاسه‌ته‌یه. له‌کاتێکدا که‌ پارە و سەرمايه‌ هیچ سنووریکیان له‌ به‌رده‌مدا نه‌ماوه، تەنانەت ئەو سەرمايه‌یه‌ی که‌ دیکتاتۆره‌کان له‌ داها‌تی میله‌ته‌کانیان دزیوه‌ یان ئەوانه‌ی مافیا و داها‌تی فرۆشتنی ماده‌ سهرکه‌ره‌کان، رۆژه‌لات بۆ له‌بهربردنه‌وه‌ی تهنکۆه‌ی بێکاری، له‌پێی مێدیاوه، میله‌ته‌که‌ی به‌ره‌و بێرکهرنه‌وه‌ی

له‌ کۆفاری "کولان" موه‌ و مرگه‌ریاوه

(۱) ده‌لێن گوايا هه‌یاسی خاس بۆ ئەوه‌ی که‌ نه‌هه‌ڵێت بۆ ماوه‌ی سالیکی کيسکێک هه‌چ له‌ قورسايی بگۆرێت هه‌موو رۆژێک پاش ئەوه‌ی که‌ خواردنی ده‌دا به‌ کيسکه‌که‌ گورگیکی پيشان ده‌دا.

(۲) هه‌تا ئیستا چه‌ند پارتیه‌یه‌ی باشووری کوردستان به‌ بیاننوی بێ سهره‌به‌ر قه‌ده‌غه‌کران.

(۳) ئەنتۆنیۆ که‌ گۆرانبێژێکی فلامینکۆی ناسراوی ئیسپانیایه‌، به‌ ترانزیت، له‌ سه‌فه‌ردا له‌ مه‌کسیکه‌وه‌ بۆ ئیتالیا، له‌ یه‌کێک له‌ فرۆکه‌خانه‌کانی ئەمریکا، مامه‌له‌یه‌یه‌کی هه‌نده‌ توندی له‌گه‌ڵدا کرا، تەن‌ها له‌بەر ئەوه‌ی که‌ ئەسمه‌ره‌، که‌ گه‌رایه‌وه‌ ئیسپانیا کۆنفرانسیکی پرێسی کرد و جگه‌ له‌وه‌ی که‌ رایگه‌یاند که‌ شکات له‌ حکومه‌تی ئەمریکا ده‌کات و تیشی: "ئەو ئالایه‌ی که‌ به‌ ئەستیره‌ نه‌خشاوه، من قنکمی پێ دەسپرم."

بیرکهرنه‌وه‌ی رەگه‌زپه‌رستی کێش کرد و خه‌رواریک سنووری رق و کینه‌ی له‌نیوانی رۆژئاوایی و نا‌رۆژئاوایدا دروست کرد. هه‌موو رۆژێک دانیش‌توانه‌ بیانییه‌کانی ئەوروپا نه‌فرمت و رق له‌ چاوی به‌شیک له‌ خه‌لکی وڵاته‌که‌دا ده‌خوێننه‌وه. تەنانەت ئینگله‌را که‌ له‌ رابوردوودا زیاتر ریزی یاسا و مرۆفی ده‌گرت، ئیستا ژماره‌یه‌ک له‌ میدیای ئەو وڵاته‌ش به‌بێ په‌رده‌ هانی رەگه‌زپه‌رستی ده‌ده‌ن. دیاره‌ به‌ نزم سه‌هرکردنی لاوانی بیانی و به‌ بنه‌چه‌ بیانی (۳) دانیشتووی ئەو وڵاتانه‌، که‌ به‌شیکیان له‌ ژيانی خۆیان یان که‌ سوکاریان له‌ به‌رهمه‌هه‌تانداندا له‌ رۆژئاوادا به‌سه‌ربردوه و مامه‌له‌کردنیان به‌و شێوه‌یه‌ رێگاخۆشکهره‌ بۆ ئەوه‌ی هه‌ر که‌ بۆیان بلوێت خۆیان له‌و رێکخراوه توندروانه‌ نزیک بکهنه‌وه. چونکه‌ ده‌بین که‌ ئەوروپایی و ئەمریکایی چۆن دینه‌ ناو وڵاته‌کانیان و چۆن هه‌لسوکه‌وت ده‌کهن. به‌ کوردیه‌یه‌کی وڵاتی خۆیان هی خۆیانه‌ و وڵاتانی تریش هه‌ر به‌ هی خۆیان ده‌زانن!

دیاردە‌ی زۆر هه‌ن که‌ ده‌بنه‌ هۆکاری کاره‌ساتی له‌و جۆره‌ و هه‌تا ئەو دیاردانه‌ش بپێن کاره‌ساتی له‌و شێوه‌یه‌ و رەنگه‌ بلێم که‌ وه‌رتیش دروست ده‌بن.

ده‌لێن که‌ هه‌موو شتی که‌ له‌ تهنکیدا ده‌په‌چێت، به‌لام زۆرداری له‌ ئەستووریدا! دیاره‌ که‌ ئەمریقه‌

۲۰۰۱/۱۰/۲۰

به‌ ناوی خوای گه‌وره‌ و ميه‌ره‌بانه‌وه‌

له‌ کاتگای ده‌وه‌ سوپاسی بێ پایانمان بۆ هه‌موو ئەو به‌رپێژانه‌ راده‌گه‌یه‌نین که‌ له‌ پرسه‌ی خوالێخۆشبووی دایکمان «حاجی ئەخته‌ری حاجی مه‌لا محمه‌د» که‌ له‌ (کوردستان - سلیمانی) یاخود (ئه‌لمانیا - مانهایم)، به‌شداریان کردین.

هه‌روه‌ها تیکرای ئەو خوشک و برابانه‌ی که‌ به‌ نامه، ته‌له‌فون، فاکس و ئیمیل هاوسۆزیان نواند.

کردگاری مه‌زن پارێزگارتان بێت و له‌ ناخۆشی به‌ دوور بن.

له‌جایاتی بنه‌ماله‌ی ئەندانزار که‌مال عه‌بدوللا محی‌دین

ئومیدی شیخ حسین: له‌ نمایشی (لیدی مه‌کبه‌س) دا جوانیه‌کی تر ده‌به‌خشیت به‌ باخچه‌کانی شانۆ!

ئومیدی شیخ حسین، شارا کهریم و ئومید له‌تيف

عاشقێکی تامه‌زۆر بۆ خۆشه‌ویسته‌که‌ی بێ ده‌نگ نه‌بوو، هه‌ر سه‌ره‌تای ژيانی له‌ سوید که‌ له‌ (که‌مپی په‌ناهه‌نده‌کان) دا بوو، له‌و شوێنی ژيانه‌ نه‌گونجاوه‌دا، به‌ ده‌وری کۆمبارس ئاسا له‌گه‌ڵ تپیکێ سویدییدا به‌شداري کرد. دواتر دواي دامه‌زراندنی له‌ شاری ئۆره‌برو یه‌کسه‌ر که‌وته‌ هه‌ولی کارکردن، هه‌رچه‌نده‌ (زمان و شوێن و نامۆی) و زۆر شتی تر بۆ که‌سه‌یک کێشه‌ن که‌ سه‌ره‌تای ژيانیان بێ له‌ وڵاتێکدا که‌ هه‌موو شتیکی جودا بێت، به‌لام ئازایانه‌ ها‌ته‌ مه‌یدان و شانۆی (لیدی مه‌کبه‌س) ی کرده‌ پرۆژه‌ی کاره‌وه، هه‌ول و گه‌ران و دۆزینه‌وه‌ی هونه‌رمه‌ندیش بۆ کاره‌که‌ی هه‌ندیک ئاسته‌م بوو، به‌لام ئەوه‌شی چاره‌سه‌ر کرد و «ئومید له‌تيف و شارا کهریم» ها‌ته‌ ناو پرۆژه‌که‌ و سه‌ره‌که‌وتووانه‌ توانیان له‌ ۲۰۰۱/۳/۱۰ ئەم نمایشه‌ به‌ کۆلیک دا‌هینانی جوانه‌وه‌ له‌ هۆلی «فۆلیکیت هوس» له‌ شاری ئۆره‌برو نمایش بکهن. جه‌ماوه‌ریکی زۆر هه‌یمن ئاماده‌ بوون.

له‌ گه‌فتوگۆیه‌کی کورت و خه‌یرادا هه‌ر که‌سه‌یک له‌وان قسه‌ی خۆیان کرد.

سه‌ره‌تا ئومیدی شیخ حسین وه‌ک ده‌ره‌ینه‌ر و ئەکتەر وتی: "ئەم به‌ره‌مه‌ مملانی بوو له‌گه‌ڵ بیه‌هوده‌یدا، شه‌ریکی ده‌سته‌ویه‌خه‌ بوو بۆ دا‌کۆکیکردن له‌ پیرۆزی ئەو عه‌شقه‌، دروستکردنی به‌ره‌سته‌ی توندوتۆڵ بوو بۆ ئەوه‌ی ته‌لاق رێگای ها‌ته‌ زووره‌وه‌ی نه‌بێت بۆ دروستکردنی دا‌بران له‌نیوانه‌وان من و خۆشه‌ویسته‌که‌ما که‌ شانۆیه‌.

به‌رپه‌رچدانه‌وه‌ی ئەو هه‌مه‌موو پرویاگه‌نده‌یه‌ که‌ هه‌ندیک له‌ هونه‌رمه‌ندان کردوویانه‌ به‌ وێردی سه‌ر زویانیان که‌ گوايا کارکردن له‌ هه‌نده‌ران نا‌کریت، دیاره‌ ئەو به‌رپێژانه‌ دواي ئەوه‌ی که‌ تووشی جیابوونه‌وه‌ و ته‌لاق بوون له‌گه‌ڵ شانۆکه‌یانه‌دا، ده‌که‌ونه‌ بلا‌کهردنه‌وه‌ی ئەو جۆره‌ پرویاگه‌ندانه‌. رەنگه‌ هه‌ندیک هۆکاری سه‌هه‌ره‌کی بۆ ئەوه‌ی ئەرکی به‌ره‌مه‌ینانی کاریکی شانۆی زه‌حمه‌ت بێت، به‌لام مانای ئەوه‌ نییه‌ کار نه‌کریت و وا‌ز به‌نییت له‌ عه‌شقه‌که‌ت. من هه‌لوێکی زۆرم داوه‌ که‌ «ته‌نایی و دا‌بران و مه‌نفا» نه‌بن به‌ هۆکار بۆ له‌باربردنی خه‌ونه‌کانم.

من هه‌میشه‌ خه‌ون به‌ جوانکردنی نیشتمانه‌وه‌ ده‌بینم، ئەم به‌ره‌مه‌م له‌ دا‌کۆکیکردن به‌ ناسنامه‌ی نه‌ته‌وه‌که‌م، له‌ کولتووری نه‌ته‌وه‌که‌م، دواجار

ئاماده‌کردنی: ئاسق باله‌رز

ئومید له‌ چه‌ند دێریکی شانۆییدا وتی: "یه‌که‌م فیرگه‌ و یه‌که‌م خۆیندنگه‌م بۆ ئاشنا‌بوونم به‌م ئەستیره‌ گه‌وره‌ و پیرشنگه‌داره‌، په‌یمانگای هونه‌ره‌جوانه‌کان بوو، یه‌که‌م ژوانم له‌گه‌ڵ ئەم خۆشه‌ویسته‌مه‌دا له‌و باخچه‌ قه‌شه‌نگه‌دا بوو، ئیدی له‌و ساته‌وه‌ و بێ پسانه‌وه‌ بۆ یه‌ک سات جیبه‌ له‌و عه‌شقه‌ دا‌نه‌برام."

پتر له‌ «۱۸» ساله‌ له‌ شانۆدا کار ده‌کهم. ئەزموونم زۆره‌ له‌ نواندن و ده‌ره‌یتاندا.

وه‌ک ئەکتەر له‌ زیاتر له‌ «۴۵» نمایشی شانۆییدا رۆلم بینیوه‌.

چوار جار به‌شداریی شانۆی عیراقیم کردووه‌. له‌ پینچه‌مین فیس‌تیفالی شانۆی ئەزمونگه‌ری عیراقیدا به‌ شانۆی (خه‌لک و به‌رد) نووسینی «عه‌بدوکه‌ریم ره‌شید» و ده‌ره‌یتانی «ئحسان عوسمان» خه‌لاتی باشترین ئەکتەر و ده‌رگرت.

له‌ یه‌که‌مین فیس‌تیفالی شانۆکارانی سلیمانیدا سالی «۱۹۹۳» به‌ شانۆنامه‌ی «ده‌رویتشه‌کان به‌ دواي راستیدا وێلن»، نووسینی «مستفا حه‌لاج» ده‌ره‌یتانی هونه‌رمه‌ند «حسین میسری» خه‌لاتی باشترین ئەکتەر و ده‌رگرت.

ئومیدی شیخ حسین، نه‌ ناویکی غه‌ریبه‌ و نه‌ ده‌نگ و رهنگیکی ونه‌.

ئومید ته‌مه‌نیکه‌ له‌گه‌ڵ شانۆدا بۆته‌ عاشق و شه‌وانه‌ خه‌ون به‌ جوانیه‌یه‌کانی شانۆ و به‌ جووله‌کانی نمایشه‌وه‌ ده‌بینیت. ئومید ده‌رویتشانه‌ چۆته‌ خه‌لوته‌ی عه‌شقه‌وه‌ و له‌ قوولایی ده‌ریای شانۆدا ده‌یه‌وێت مه‌له‌یه‌کی هه‌یمن، جووله‌یه‌کی دا‌هه‌ینه‌رانه‌ پيشان بدات.

ژوانی عه‌شق لای ئومید، ژوانه‌ له‌گه‌ڵ شانۆدا، قسه‌یه‌ له‌گه‌ڵ خه‌ز و به‌دیه‌یتانی خه‌ونه‌کانی دوتنییه‌ له‌ نمایشه‌کانی نه‌م‌رۆدا.

ئومید دواي ئەوه‌ی وه‌ک سه‌دان هونه‌رمه‌ند و ئەدیبه‌ی تر نه‌یتوانی خه‌ون و خه‌زه‌کانی له‌ نیشتمانێکدا به‌دی به‌نییت که‌ ده‌نگی چه‌قۆ تێیدا که‌وه‌رت‌ره‌ له‌ ده‌نگی قه‌له‌م، ناچار که‌ شه‌کۆلی پێچایه‌وه‌ و چه‌ند پریاسکه‌یه‌کی له‌ (خه‌ز و خه‌ون و یادگاری و عه‌شقه‌که‌ی) دا به‌ کۆلیدا و ئەوروپا و سوید بووه‌ مه‌نزلێ نیشتجه‌یبوونی. به‌لام ئومید وه‌ک

هه‌لوێکه‌ بۆ ناساندنی توانا و به‌هره‌ و شانۆی نه‌ته‌وه‌که‌م به‌ نه‌ته‌وه‌کانی تر. هه‌روه‌ها شارا کهریم وه‌ک ئەکته‌ریکی ئەم نمایشه‌ وتی: "له‌ راستیدا من یه‌که‌م جارمه‌ له‌ شانۆدا کار ده‌کهم، به‌لام وه‌ک سروشتی خۆم هونه‌ردۆستم هونه‌ریم هه‌یه‌. هونه‌ریشم بێ سنوور خۆش ده‌وێت به‌ تابه‌تی ئەم دا‌بران و غه‌ریبه‌یه‌ له‌ نیشتمان، ئەو خۆشه‌ویسته‌ی لا‌لاتر کردووم، من ئەوه‌ یه‌که‌م تا‌قیکردنه‌وه‌م بوو وه‌ک ئەکتەر و به‌ راستی زۆری ترساندم، زۆری ماندوو کردم. به‌لام سه‌هر له‌وه‌دايه‌ له‌ دواي ئەو هه‌موو هیلاکی و ترس و ده‌له‌واکێیه‌ تا ده‌هات زیاتم خۆشم ده‌ویست و له‌و راستیه‌ش گه‌یشتم که‌ شانۆ چه‌ند گه‌وره‌یه‌ و چه‌ندی زه‌حمه‌ت ده‌وێت.

من (لیدی مه‌کبه‌س) زۆر دلخۆشی کردم، بووه‌ سه‌هه‌تایه‌ک بۆ نزیکبوونه‌وه‌م له‌ شانۆ، هه‌لوێش ده‌ده‌م به‌رده‌وامی بده‌م به‌م هونه‌ره‌ گه‌وره‌یه‌، ده‌مه‌وێت بلێم (لیدی مه‌کبه‌س) و مامۆستا ئومید بوونه‌ یه‌که‌م قوتابخانه‌ و پینیشاندرم، ئەوه‌نده‌ دلخۆشی کردم که‌ تامه‌زۆری کاری دا‌هاتوو بم، هیوادارم له‌م کاره‌مه‌دا توانیبێتم خه‌زمه‌تیکی بچووکم کرد بێت به‌ شانۆی کوردی. سوپاس بۆ ئەم ده‌رفه‌ته‌.

ئومید له‌تيفی ئەکته‌ریش وتی: "له‌ راستیدا من ماوه‌ی چوار سال ده‌بێت له‌ کوردستان دوور که‌وتووومه‌ته‌وه‌، به‌لام به‌ درێژایی ته‌مه‌نی ئەم چوار ساله‌م چه‌ندیک غه‌وربه‌ت و دا‌بران و نامۆی ماندووی کوردووم، دوورکه‌وته‌وه‌ له‌ شانۆکه‌م ئەوه‌نده‌ی تر ماندووی کردووم، به‌لام خۆشبه‌ختانه‌ پرۆژه‌ی (لیدی مه‌کبه‌س) و دامه‌زراندنی گروپی شانۆی (تابلۆ) له‌دایکبوونه‌وه‌یه‌کی تری بۆ من و دووباتکردنه‌وه‌ی ئەوینداریم بوو بۆ شانۆکه‌م. (لیدی مه‌کبه‌س) بووه‌ هه‌وینی دامه‌زراندنی گروپی شانۆی (تابلۆ)، دارشتنی پیلان بۆ کاری دا‌هاتوومان، له‌ دا‌هاتووشدا کار بۆ ئەوه‌ ده‌که‌ین که‌ که‌نا‌له‌کانی په‌یوه‌ندی له‌گه‌ڵ شانۆکارانی کوردستان دا‌بمه‌زینین بۆ هه‌م‌شاهه‌نگیکردن له‌گه‌ڵ یه‌کتیری، تا پێکه‌وه‌ ب‌توانین روویه‌کی گه‌شتر و جوانتر به‌ شانۆ بده‌ین. سوپاس بۆ ئەم ده‌رفه‌ته‌، ریز و خۆشه‌ویستم بۆ (لیدی مه‌کبه‌س) و مامۆستا و ها‌ورپێم ئومید، بۆ ئەجامدانی ئەم پرۆژه‌یه‌."